

Cuy chaqtado

Lang geleden heb ik een keer eigenhandig een kip onthoofd met een hakmes, het fladderende beest bij de poten vastgehouden tot de stuiptrekkingen ophielden, en het vervolgens gepluimd en van ingewanden ontdaan. Eénmaal hield ik de voorpoot vast van het schreeuwende varken dat door Fons, de oude tuinman, met vaste hand werd gekeeld. Zonder verdoving, want - zo beweerde Fons - dan stroomde overvloediger het bloed, dat ik door de poot op en neer te bewegen in de kom pompte. Hoe voller de kom, hoe beter, want daar werd dan later bloedworst mee gemaakt.

Dit alles gebeurde in een ver verleden in de vorige eeuw, op een ogenblik dat ik nog te jong was om echt verantwoordelijk gesteld te worden voor mijn daden. Ik had toen nog geen kennis gemaakt met het verhaal van de boeddhistische novices die door hun wijze leermeester met een kip op pad werden gestuurd, met de opdracht de kip te slachten zonder dat iemand het zag. Eén kwam er terug met een levende kip. Hij kon de opdracht niet uitvoeren, want *'the chicken sees'*. Hij was de enige die geslaagd was voor de test. Sindsdien zie ik er tegen op dieren te doden, ook al gaat het om dieren waar ik geen persoonlijke relatie mee heb. Ik ben nu een van die laffe carnivoren geworden die men aaseters noemt. Zij kijken hun prooi niet zelf in de ogen, maar laten ze slachten door een beroepsdoder, en eten achteraf het kadaver. Naar het schijnt zouden onze verre voorouders zó de smaak van het vlees te pakken gekregen hebben.

Het is vrij algemeen bekend dat ik een kudde van zo'n vijftien cavia's gebruik als tuinhulpje (sommigen maken zich daar vrolijk over, en ik ben blij dat ik op deze wijze de verzuring in de maatschappij kan helpen bestrijden). Soms vraagt men mij wel eens of ik de diertjes niet eet. In hun landen van herkomst worden cavia's inderdaad gehouden in een bak in de keuken, waar ze af en toe wat groente-afval toegeworpen krijgen, in afwachting van een feestelijke gelegenheid om wat vlees op tafel te brengen. Maar ik heb mezelf er nooit toe kunnen bewegen een cavia om het leven te brengen. Het beestje kijkt je immers aan.

In tijden van hongersnood zou dat misschien anders zijn. In de meer afgelegen streken van Peru is zo'n feestelijke aanvulling op het dagelijkse dieet van aardappelen, mais en quinoa meer dan welkom. Blijft het probleem hoe je een cavia moet ombrengen. Kippen, kalkoenen en konijnen hebben een lange nek, wel handig als je ze wil slachten. Cavia's hebben dat niet. Ik heb wel eens mensen gekend in Vlaanderen die cavia wilden proeven en de diertjes de kop insloegen met een hamer, maar daar ben ik zelf te weekhartig voor, ook al zijn mijn cavia's echt geen troetels waar ik een persoonlijke relatie mee zou hebben. In zijn boek *'Y de repente, un angel'* (2005) vertelt de Peruviaanse schrijver Jaime Bayly (*1965, Lima) hoe een oude oma de cavia's beetpakt bij de achterpoten en ze tegen een muur doodslaat. Vermoedelijk een erg efficiënte werkwijze maar niettemin te brutaal naar mijn smaak.

In Peru kon ik onlangs, zonder mijn teerhartige lafheid geweld aan te doen, toch cavia proeven. In Arequipa, de fraaie witte stad waar Mario Vargas Llosa in 1936 het levenslicht zag, en waar het mooie jonge meisje Juanita, dat vijfhonderd jaar geleden door de Inca's geofferd werd aan de goden op de top van de vulkaan Ampato - ze werd met maisbier verdoofd en vervolgens het hoofd ingeslagen, wellicht om het Spaanse onheil te bezweren of een door el Niño veroorzaakte droogte af te wenden - sinds 1995 in een vrieskast ligt tentoongesteld, hebben ze een bijzondere manier om cavia klaar te maken: de *'Cuy chaqtado arequipeño'*. Het beestje wordt in zijn geheel op hoge temperatuur gefrituurd en opgediend met gekookte aardappelen en creoolse saus. De ober vertelde erbij dat het een afrodisiacum zou zijn maar daar heb ik weinig van gemerkt. Ik moet toegeven: ik was er culinair gesproken niet in die mate door bekoord dat ik de ervaring thuis zou willen overdoen. Deze cavia heeft op heldhaftige wijze het leven gegeven om haar verre soortgenoten in Europa te redden.

Johan Heirman

